

‘DE IMPACT IS GROOT, NET ALS BIJ ELK ANDER VERLIES VAN EEN KIND’

Nieuwe brochure over zwangerschaps-
beëindiging bij een gewenste baby

Dagelijks staan er mensen voor de moeilijke keuze om de zwangerschap van een gewenst kind te beëindigen. Stille Levens | Kenniscentrum Babysterfte schreef een prachtige brochure die ouders informeert en mogelijkheden schetst om het afscheid zelf vorm te geven.

Tekst: Eveline van Herwaarden

'We kregen signalen van ouders en verloskundigen dat er behoefte was aan een brochure over dit onderwerp', zegt Jeannette Rietberg, bestuursvoorzitter van Stille Levens en moeder van Carel*. De stichting bestaat pas een aantal jaar, maar heeft al een scala aan brochures en informatie ontwikkeld. Voor zwangerschapsbeëindiging bij een gewenste baby was er nog niets. Rietberg: 'Voor deze groep

ouders is sowieso weinig specifieke aandacht. Ze krijgen geen kraamzorg en meestal minder nazorg van de verloskundige, terwijl zij door een vergelijkbaar proces gaan als ouders die een voldragen baby verliezen. Stille Levens wil informatie en steun bieden aan iedereen die het overlijden van een baby meemaakt, ongeacht de zwangerschapsduur. Daarom is het fijn om te zien, bijvoorbeeld op onze

social media-kanalen, dat de brochure goed wordt ontvangen.'

Onmogelijke keuze

Wie de brochure leest, voelt hoeveel aandacht eraan is besteed. De tekst is zorgvuldig, open en met respect voor de beslissingen die ouders nemen. 'We mengen ons niet in de keuze of en waarom je een zwangerschap beëindigt', vertelt Rietberg. 'Die afweging past niet in een brochure, maar in een gesprek tussen ouders en zorgverleners.' Citaten in de brochure laten zien dat veel ouders het als een onmogelijke keuze ervaren. Zo zegt Nienke: 'Ik wilde niet kiezen voor een zwangerschapsafbreking. Ik wilde Sem, zonder hartafwijking en gezond. Die keuze zat er niet bij.'

Ook voor Jeroen van den Brink, die zeven jaar geleden afscheid moest nemen van dochter Feline, voelde het als een tegennatuurlijke keuze. Bij de 20 weken-echo werd een ernstige hartafwijking gevonden. 'Opeens zit je tegenover een arts die je vertelt dat er drie keuzes zijn', zegt hij, 'keuzes die je liever niet maakt. Ze leggen alles heel goed uit hoor en geven je alle tijd, maar je moet toch zelf een besluit nemen. Gelukkig zaten we op één lijn. We zijn niet gelovig en niet ingrijpen was geen optie. Maar een leven vol operaties, beperkingen en een korte levensverwachting wilden we onze dochter ook niet aandoen. Dan blijft er één keuze over, maar die kwam wel als een klap binnen.'

Reacties omgeving

Van den Brink en zijn ex-vrouw voelden zich sterk in de dagen die volgden en dachten na over de manier waarop ze afscheid wilden nemen. Gesteund door naaste familieleden, die al bij het

eerste gesprek in het ziekenhuis in de wachtkamer zaten. Dat is zeker niet bij iedereen het geval. Er zijn ook ouders die de zwangerschapsbeëindiging voor zich houden, uit angst voor veroordeling door hun omgeving. 'Op het beëindigen van een zwangerschap rust nog vaak een taboe', zegt Rietberg. 'We horen bij Stille Levens regelmatig dat anderen zich moeilijk kunnen inleven. Ze maken pijnlijke opmerkingen of er wordt na enige tijd niet meer over gepraat. Ik hoop dat deze brochure mensen informatie, maar ook empowerment geeft. Je hoeft je geen mak lam te voelen dat alles overkomt. Neem bijvoorbeeld afscheid op een manier die bij jou past, dat is belangrijk voor de toekomst.'

Geboorte en afscheid

Van den Brink zag er tegenop om zijn dochter te zien. 'Ik was bang dat ik het eng zou vinden', vertelt hij eerlijk. Het is een onderwerp dat in de brochure uitgebreid aan bod komt, want hij is niet de enige. De brochure legt uit wat je kunt verwachten van de bevalling en het eerste contact met je baby. Er staat: 'In de praktijk vinden de meeste ouders het uiteindelijk heel natuurlijk om hun baby te zien en bewonderen.' Precies hoe Van den Brink het beschrijft. De bevalling duurde lang, veel langer dan hij gedacht had. Dochter Feline overleed vlak voor de geboorte. 'Toen ze er was, zei de arts: 'ze is geboren'. Ik vroeg hoe ze eruitzag en durfde daarna pas te kijken. 'Wat is ze mooi', dacht ik meteen, gewoon een minibaby, met alles erop en eraan. Ik vond het ook helemaal niet raar om haar vast te houden. Later kwamen ook onze ouders, zussen en zwager kijken, eigenlijk net als bij een gewone bevalling.'

Herinneringen maken

Ouders krijgen vooraf de vraag of ze het kindje na

*Jeannette Rietberg,
bestuursvoorzitter van Stille Levens*

Jeroen van den Brink

de bevalling mee naar huis willen nemen of in het ziekenhuis willen achterlaten, het wordt dan samen met andere overleden kinderen gecremeerd. Een keuze om volgens Rietberg goed bij stil te staan, omdat je deze momenten niet over kunt doen. 'We beschrijven welke mogelijkheden er zijn om herinneringen te maken', zegt ze. 'Dat zijn er tegenwoordig veel. Je kunt bijvoorbeeld een geboortefotograaf laten komen of zelf foto's maken. En als je de baby mee naar huis neemt, kun je het opbaren in een mandje of door gebruik van de watermethode. We vinden het belangrijk dat mensen weten welke keuzes er zijn. Niets hoeft, niets is raar, bedenk vooral goed wat bij jullie past.'

Van den Brink is blij met de foto's die hijzelf en een fotograaf van Stichting Earlybirds maakten en met de herinneringen aan de dagen voor de uitvaart. 'Achteraf heb ik maar van één ding spijt', zegt hij. 'Ik was er vooraf zo mee bezig hoe ze eruit zou zien. Het leek me eng om een doodgeboren kindje in ons kleine appartement te hebben en mijn schoonouders boden een tijdelijke woningruil aan, zodat we Feline in een aparte kamer konden opbaren. Ik heb uren bij haar gezeten. Ook onze naaste familie en enkele vrienden kwamen langs en hebben haar gezien en aangeraakt. Achteraf gezien had ik het fijn gevonden als ze echt bij ons thuis was geweest.'

Na het afscheid

Rietberg ziet dat steeds meer ouders thuis op hun eigen manier afscheid nemen en een uitvaart regelen. Baby's die binnen de termijn van vierentwintig weken overlijden vallen niet onder de Wet op de lijkbezorging, een begrafenis of crematie is dus niet verplicht. Van den Brink koos daar wel

voor: 'We vonden dat ze een waardig afscheid verdiende. Ik heb me er wel over verbaasd dat Feline volgens de wet en dus ook voor de uitvaartverzekering geen bestaand persoon was. Het deed pijn dat ze als het ware 'niks' was. Gelukkig bood de verzekering ons toch een 'basisuitvaart' aan en ging de uitvaartondernemer heel respectvol met ons en met Feline om. Dat gaf toch een soort erkenning.'

Na het afscheid ervaren veel ouders leegte, verdriet en soms twijfel. Het kan lastig zijn om weer aan het werk te gaan en regelmatig verloopt het rouwproces van twee mensen niet in hetzelfde tempo. De brochure gaat hierop in, maar Stille Levens heeft ook brochures die specifiek op andere onderwerpen, zoals je relatie na het verlies van je baby, gericht zijn. Net als bij het verlies van een voldragen baby is de impact groot. Rietberg hoopt dat zorgverleners de brochure zelf lezen en aan ouders meegeven die voor deze moeilijke keuze staan. De brochure is gratis te downloaden en binnenkort via de webshop te bestellen.

Voor Van den Brink blijft 20 mei een speciale dag, de dag waarop Feline werd geboren en overleed. 'We staan er elk jaar samen bij stil', zegt hij. 'Overdag met mijn ex en onze andere twee kinderen en 's avonds eet ik meestal met mijn ouders, zus en zwager. Ik kijk op die dag altijd naar de uitvaartdienst en de foto's. Ik ben ontzettend blij dat we die herinneringen destijds gemaakt hebben en zou iedereen aanraden dat ook te doen.' ■

Alle brochures zijn te downloaden op www.stillelevens.nl.

